

Nr 167.

Av herr **Jacobson** i Vilhelmina, *angående ändring av bestämmelserna om utanordnande av producent- och kontantbidrag till brukare av mindre jordbruk i Lappmarken.*

Enligt 1947 års riksdagsbeslut utgår s. k. producent- eller kontantbidrag till brukare av mindre jordbruk enligt särskilda grunder och regler beträffande areal och koantal.

Det förutsattes i beslutet, att det i regel skulle vara de *dåvarande brukarna* och innehavarna som skulle åtnjuta stödet, under det att senare nytillträdande brukare skulle utestängas för att på den vägen bortrationalisera så många småbrukare som möjligt. Emellertid gavs lantbruksnämnderna möjlighet att under vissa betingelser bevilja bidrag till nytillträdande brukare. Tolkningen av bestämmelserna lär dock icke hos de olika lantbruksnämnderna vara enhetlig, vilket icke heller är så underligt, då det många gånger rör sig om en ren bedömningsfråga, och utsäges icke heller här som något klander mot lantbruksnämnderna.

Praxis tycks dock ha blivit, att författningen på de flesta håll tillämpas mycket snävt och restriktivt. Detta har åstadkommit mycken irritation och oro bland brukarna, där den ene har bidrag och den andre är utan under till synes alldeles likartade förhållanden. De jordbrukare som beröras finna därför bestämmelserna orättvisa och icke fyllande den uppgift som ursprungligen avsetts.

Även producentbidragsutredningen har i sitt betänkande uppmärksammat att förhållandena på detta område inte äro tillfredsställande och anse, att viss uppmjukning av bestämmelserna för nytillträdande brukare borde äga rum. Utredningen anför, att »för en sådan ändring tala otvivelaktigt vissa rättvisekrav».

Då flera år nu gått sedan systemet börjat tillämpas och man fått viss erfarenhet och en överblick över hela utrationaliseringsproblemet av småbruk, bör tiden vara mogen för en åtgärd på området syftande till större rättvisa. Strängt taget borde bestämmelserna ändras därhän, att varje brukare, oavsett om han innehade brukningsdelen den 1 juli 1948 eller senare tillträtt densamma, vore berättigad erhålla bidrag, om brukningsdelen för övrigt fyller fordringarna för bidrags erhållande, men då utsikter f. n. icke torde förefinnas för ett bifall härtill, nöjer jag mig med en hemställan om

att jordbrukare boende i skogsbygderna, belägna inom Lappmarken, skulle bli bidragsberättigade.

Olägenheten med producentbidraget i småbrukarbygderna inom Lappmarken är den att många, för vilka jordbruket är av mindre betydelse, få del av det, medan många nybörjare som jordbrukare — vilka bäst av alla behövde det — inte få detta bidrag.

I övrigt vill jag göra gällande, att farhågorna för att småbruken icke skulle vara bärkraftiga äro väsentligt överdrivna. Man får inte heller glömma hur nödvändigt det är att behålla folk kvar i glesbygderna och därmed vid råvarukällorna. Om det nuvarande systemet skall ersättas med ett annat måste man dock hålla i minnet, att behovsprövning är svår att tillämpa i praktiken. Gränsfallen skulle komma att utgöra en mycket stor procent. Man kan också hävda, att den minskning av mjölkproduktionen som behövs ur avsättningssynpunkt inte bör förläggas till småbrukarbygderna. Härför tala dels befolkningspolitiska skäl och dels önskvärheten att kunna upprätthålla mejeridrift, körinjer etc. på ett ekonomiskt sätt.

Med stöd av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta om sådan ändring av bestämmelserna om utanordnande av producent- och kontantbidrag att brukare boende inom skogsbygderna i Lappmarken, oavsett om denne innehade brukningsdelen den 1 juli 1948 eller senare tillträtt densamma, måtte erhålla bidrag, om brukningsdelen för övrigt fyller fordringarna för bidrags erhållande.

Stockholm den 26 januari 1954.

Uddo R. Jacobson.
